

Şiir hakkında çok şey...

İlhan Berk ve Memet Fuat dostluğunu kuran şiirse bunu pekiştiren mektuplar olmuş. Sevgül Sönmez'in yayına hazırladığı 'Elin Üstünde Gezsin' şiir üzerine çok şey söylüyor bugünün okuruna.

SERHAN AYTEKİN

Roman, öykü ve deneme kadar içinde edebiyat barındıran bir tür mektup. Yaşamın akışından, dostluklardan, hatıralardan, hasretten ve umuttan süzülüp gelen mektuplar, geçmişe ve olaylara dair birer belge aynı zamanda.

İlhan Berk ve Memet Fuat dostluğunu kuran şiirse bunu pekiştiren mektuplar olmuş. İkilinin yol arkadaşlığının yansıması satırlardan Berk'in kaleme aldıkları, **Sevgül Sönmez**'in yayına hazırladığı 'Elin Üstünde Gezsin' başlığıyla okurla buluştu.

Berk, mektuplarında Fuat'ın kendisi için yaptıklarına minnetini dile getirirken şiirini, dünyaya bakışını ve dostluk anlayışını döküyor kâğıda. Babiâli Yokuşu'nda başlayan dostlukları Yeni Dergi'yle, edebiyat ve şiir üzerine konuşma ve yazışmalarla ilerlerken Berk'in ifadesiyle "Kırk yıllık ama az görüşülen" bir yakınlığa dönüşüyor. Öğretmenliği sırasında Berk'in farklı illere sürülmesi, ikilinin birbirine yolladığı mektupları çoğaltıyor. Bunlarda ve başka pek çok mecrada Berk, Fuat'ın şiirin, denemenin ve öykünün elinden tutacağını; şairlere ihtimam göstereceğini belirtiyor.

Sevgül Sönmez, Berk'in Fuat'a yazdığı mektup ve kartlar için ikilinin "Uzun yol arkadaşlığından geriye kalanlar olarak okunabilir" diyor. Gerçekten de öyle.

1950'lerin ortalarından 1990'ların sonuna dek uzanan bu mektuplarda şiir var, edebiyat var, çeviri ve sıkı bir arkadaşlık var. Sönmez, hem Fuat'ın hem de Berk'in tavrının mektupları özel kıldığını belirtirken şu önemli notu düşüyor: "Memet Fuat'ın eleştiri ve uyarıları önemlidir ama bana kalırsa İlhan Berk'in şair olarak takındığı tutum da ayrıca dikkate değerdir."

Berk'in mektupları, Fuat'la

kurduğu samimiyeti ve sahici arkadaşlığı yansıtıyor; zaman zaman tartışmalar da yelkenler çabucak suya indiriliyor anlaşılıyor. Kırk yıllık dostluğun hatırı kadar, bilginin ve emeğin de payı çok büyük bunda.

Mektuplara dair Sönmez'in bir diğer notu ise Berk'in titizliğine, bazen tutulduğu karamsarlığa ve şiir anlayışına ilişkin: "**İlhan Berk, şiirlerinde yaptığı değişiklikler nedeniyle sık sık kendini ve şiir anlayışını anlatmak zorunda kalmış, bu da elimizdeki mektupları İlhan Berk'in şiir anlayışı açısından önemli belgeler hâline getirmiştir.** Memet Fuat için -belki- yorucu olan bu mektuplar, bugünün okuru ve şiir üzerine çalışanlar için çok şey söylüyor bu nedenle."

Vakti zamanında yayımlanan kitaplar, şiirler ile yayına hazırlanan dosyalara dair bilgilerin ve ikili arasındaki tartışmaların yer aldığı mektuplarda Berk, bazen okuduğu kitaplardan, bazen de cebelleştiği dizelerden bahsediyor. Sanata, şiire ve edebiyata ilişkin yorumları da cabası. Berk'in zaman zaman dönemin edebiyat ve şiir tartışmalarına dair kalem oynattığını da görüyoruz.

'Elin Üstünde Gezsin'de yer alan mektuplara baktığımızda, Berk ve Fuat arasındaki dostluğun, samimiyetin, bunların çalışmalarına etkilerinin yansımalarını görüyoruz. Zaman içinde birbirini çok daha yakından tanıyan iki arkadaşın Türkiye edebiyatına yaptığı katkı da... ■

ELİN ÜSTÜNDE GEZSİN
İLHAN BERK'TEN
MEMET FUAT'A
MEKTUPLAR
Yayına Hazırlayan:
Sevgül Sönmez,
Yapı Kredi Yayınları,
2021
192 sayfa, 35 TL.